

แนวทางการทำความสะอาดฆ่าเชื้อในสถานที่ที่ไม่ใช่สถานพยาบาล
กรณีสงสัยแปดเปื้อนเชื้อโรคไวรัสโคโรนา 2019

กระทรวงสาธารณสุข

5 มีนาคม 2563

1. สารทำความสะอาดและน้ำยาฆ่าเชื้อ

เนื่องจากเชื้อไวรัสสามารถอยู่บนพื้นผิวของวัตถุต่าง ๆ เป็นเวลา 1 - 3 วัน พื้นผิวที่อาจสัมผัสปนเปื้อนเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงต้องได้รับการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อ โดยใช้ยาฆ่าเชื้อที่มีประสิทธิภาพในการทำลายเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่หาได้ง่ายตามท้องตลาด ดังนี้

- 1) น้ำยาฟอกขาว สามารถใช้สำหรับทำความสะอาดพื้นผิวได้ โดยผสมในอัตราส่วนดังนี้
 - พื้นผิวทั่วไป ใช้น้ำยาฟอกขาว (ตัวอย่าง เช่น ไฮเตอร์ซักผ้าขาว) นำมาเจือจาง 1 ส่วนในน้ำ 99 ส่วน (จะได้สารละลายความเข้มข้น 0.05% หรือเท่ากับ 500 ppm) เช็ดพื้นทิ้งไว้ 15 นาที
 - พื้นผิวที่มีน้ำมูก น้ำลาย เสมหะ สารคัดหลั่งของผู้ป่วย เช่น ห้องสุชา โถส้วม ใช้น้ำยาฟอกขาวเจือจาง 1 ส่วนในน้ำ 9 ส่วน (จะได้สารละลายความเข้มข้น 0.5%) ราดทิ้งไว้อย่างน้อย 15 นาที จากนั้นจึงเช็ดออก
- 2) สำหรับพื้นผิวที่เป็นโลหะ สามารถใช้ 70% แอลกอฮอล์ทำความสะอาดได้ การใช้น้ำยาฟอกขาว อาจกัดกร่อนโลหะ
- 3) สิ่งแวดล้อมที่เป็นวัสดุผ้า ที่อาจปนเปื้อนด้วยเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เช่น เสื้อผ้า ผ้า màn ผ้าปูที่นอน ควรทำความสะอาดก่อนนำกลับมาใช้ใหม่ โดยการต้มหรือซักด้วยน้ำร้อนที่อุณหภูมิ 70 องศาเซลเซียสร่วมกับผงซักฟอกในครีวเรือน

2. ข้อควรปฏิบัติในการทำความสะอาดพื้นที่สัมผัสเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในสถานที่ที่ไม่ใช่สถานพยาบาล

- 1) ควรห้ามการเข้าออกบริเวณพื้นที่ที่จะทำความสะอาด เพื่อป้องกันบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องสัมผัสกับเชื้อ
- 2) เปิดประตู หน้าต่าง เพื่อการระบายอากาศ เมื่อใช้น้ำยาฆ่าเชื้อหรือน้ำยาฟอกขาว เนื่องจากน้ำยาอาจทำให้เกิดอาการระคายเคือง
- 3) เลือกใช้อุปกรณ์ทำความสะอาดที่มีด้ามจับ เพื่อลดการสัมผัสโดยตรงกับพื้นผิวให้น้อยที่สุด
- 4) ควรสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (PPE) ที่เหมาะสม ขณะทำความสะอาดพื้นที่ปนเปื้อนเชื้อ
- 5) ระหว่างทำความสะอาด หากถุงมือชำรุดเสียหายมีรอยร้าว ให้ถอดถุงมือออก และสวมถุงมือคู่มือใหม่ทันที ควรกำจัดและทิ้ง PPE แบบใช้แล้วทิ้งหลังจากทำความสะอาดเสร็จสิ้น ในกรณีที่ใช้แว่นตากันลม ควร

เช็ดด้วยแอลกอฮอล์ 70% หลังการใช้แต่ละครั้ง และควรล้างมือด้วยสบู่และน้ำทันทีหลังจากถอด PPE

- 6) ให้ความสำคัญกับการเช็ดทำความสะอาดบริเวณที่มีสัมผัสบ่อยๆ (เช่น ปุ่มกด, ราวจับ, ลูกบิดประตู, ที่วางแขน, พนักพิงที่นั่ง, โต๊ะ, รีโมท, คีย์บอร์ด, สวิตช์ไฟ, ฯลฯ)
- 7) ทำความสะอาดห้องน้ำ รวมถึงสุขภัณฑ์ และพื้นผิวในห้องน้ำโดยการราดน้ำยาฟอกขาวทิ้งไว้อย่างน้อย 15 นาที แล้วล้างทำความสะอาดพื้นอีกครั้งด้วยผงซักฟอกหรือน้ำยาล้างห้องน้ำตามปกติ
- 8) เช็ดพื้นผิวทั้งหมดที่อาจปนเปื้อนด้วยน้ำยาฟอกขาว หรือ 70% แอลกอฮอล์ ตามลักษณะของวัสดุ
- 9) ซักทำความสะอาด ผ้า màn / ผ้าห่ม สามารถทำความสะอาดด้วยการต้ม หรือซักด้วยน้ำร้อนอุณหภูมิ 70 องศาเซลเซียส เป็นเวลาอย่างน้อย 25 นาที
- 10) อุปกรณ์ทำความสะอาดที่จะทิ้ง ให้ฆ่าเชื้อโดยการแช่น้ำยาฟอกขาวความเข้มข้น 0.5% แช่ทิ้งไว้ 15 นาที จากนั้นนำมาใส่ถุงขยะรัดปากถุงให้มิดชิด แล้วทิ้งตามปกติ
- 11) อุปกรณ์ทำความสะอาดที่ต้องนำกลับมาใช้ใหม่ให้ทำการฆ่าเชื้อโดยการแช่น้ำยาฟอกขาวความเข้มข้น 0.5% แช่ทิ้งไว้ 15 นาที
- 12) ทำความสะอาดถังฝุ่น โดยแช่ในน้ำยาฟอกขาวหรือต้มในน้ำร้อน
- 13) การทำความสะอาดให้ใช้ผ้าชุบน้ำหมาด ๆ ไม่ควรพ่นด้วยสเปรย์ เนื่องจากจะเป็นการสร้างละอองทำให้เสมหะ น้ำมูก น้ำลายที่ตกอยู่บนพื้นผิวฟุ้งกระจายขึ้นมา และเกิดการแพร่เชื้อได้ง่ายขึ้น ควรใช้วิธีการเช็ดอย่างต่อเนื่องในการทำมาสะอาด
- 14) เมื่อทำความสะอาดเรียบร้อยแล้ว หลีกเลี่ยงการใช้พื้นที่ในวันถัดไปเป็นเวลาอย่างน้อย 1 วัน

3. การป้องกันตนเองและอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (PPE) สำหรับผู้ที่ทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรค

1. อุปกรณ์ป้องกันตนเองประกอบด้วย ถุงมือชนิดใช้แล้วทิ้ง ชุดกันเปื้อนแขนยาวพลาสติกชนิดใช้แล้วทิ้ง รองเท้าบู๊ท แวนตากันลม หรือเครื่องป้องกันใบหน้า และหน้ากากอนามัยทางการแพทย์
2. ขณะทำความสะอาด หลีกเลี่ยงการสัมผัส ดวงตา จมูก และปาก
3. ควรถอดถุงมือและทิ้งทันที หากชำรุดเสียหายมีรอยร้าว และสวมถุงมือคู่มือใหม่
4. ควรล้างมือด้วยสบู่และน้ำทันทีหลังจากถอด PPE แต่ละชิ้นออกหลังจากทำความสะอาด

เอกสารอ้างอิง

- <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/coronavirus-SARS-CoV-2-guidance-environmental-cleaning-non-healthcare-facilities.pdf>
- <https://www.nea.gov.sg/our-services/public-cleanliness/environmental-cleaning-guidelines/guidelines-for-environmental-cleaning-and-disinfection>